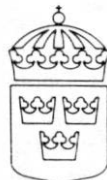

Motion till riksdagen

1985/86:Jo709

Elving Andersson och Kjell A. Mattsson (c)

Havsmiljön i Skagerrak och angränsande hav

Mot.
1985/86
Jo709-715

Larmrapporter om olika miljöhot mot Västerhavet duggar tätt, och utan tvekan är miljösituationen i hela Nordsjön och framför allt i Skagerrak och Kattegatt mycket allvarlig. Rapporter om döda havsbottnar, döda havskräftor och musslor, drastisk minskning av torsk- och plattfiskbestånden, giftiga algbloomningar, övergödning och syrebrist i vattnet visar att problemen är överhängande och behovet av snabba och effektiva insatser stort.

Internationellt problem

Föreningen i Nordsjön kommer från många olika håll. Föreningar från Östersjön förs norrut med strömmarna. De kraftigt förenade floderna Elbe och Rhen i Västtyskland är andra föreningskällor. Därtill kommer oljespill och andra utsläpp från oljefälten i Nordsjön. Tungmetaller och kemikalier släpps ut i stora mängder från olika industrier i bl. a. England. Radioaktiva utsläpp från Windscaleanläggningen (som var tvungen att byta namn på grund av sitt dåliga rykte) har lett till att forskarna kunnat påvisa förhöjda radioaktiva värden i både vatten och fisk utanför den svenska västkusten. Till detta kommer urlakning av kväve från jordbruksbygderna. Luftföreningarna påverkar också havet mer än man trodde tidigare. I vissa områden kommer så mycket som 25 % av föreningarna från luften. Dessutom förekommer stora norska utsläpp i de svensk-norska gränsvattnen.

För att kunna möta dessa problem torde det behövas en speciell Nordsjökommission, liknande den kommission som finns för Östersjön, där samtliga berörda nationer deltar. För närvarande finns tre olika kommissioner som arbetar var för sig mot utsläpp till sjöss och till lands samt mot dumpning. Det behövs en bättre samordning av de insatser som görs liksom av de ytterligare insatser som behövs. Sverige bör därför ta initiativ till bildandet av en sådan Nordsjökommission.

De svensk-norska gränsvattnen

Vattenkvaliteten i norra Bohusläns kustområden håller på att försämrats drastiskt. Detta är till stor del beroende på utsläpp från den norska sidan.

I Idefjorden kommer föreningarna framför allt från Saugbrugsföreningens anläggning i Halden med utsläpp av bl. a. 200-300 ton klor per år.

Glomma, som är Norges längsta och mest vattenförande älv och har sitt

utlopp strax söder om Fredrikstad, kan liknas vid en jättlik kloak. Träförädlingsindustri, kemisk industri, livsmedelsindustri och annan företagsamhet svarar för utsläpp av tungmetaller, oljor, syror, organiskt material och närsalter. Till detta kommer kloakutsläpp från tiotusentals människor som går i stort sett orenat rätt ut i älven. Undersökningar av Norsk institutt for vannforskning har klarlagt att ett ca 30 km² stort område i och utanför Glommas mynning är mycket starkt förorenat, och ett ännu större område är klart påverkat.

Från svensk sida måste stora ansträngningar göras för att påverka de norska myndigheterna att vidta kraftfulla åtgärder för att minska utsläppen i Idefjorden och Glomma.

Mot. 1985/86

Jo709

Svensk havsmiljöforskning

Den svenska havsmiljöforskningen är mycket styvmoderligt behandlad, och förhållandevis små resurser avsätts. Just nu är det väldigt populärt att utmåla jordbruket som den stora boven när det gäller försämrad vattenmiljö i kustvattnen. Jordbruket har utan tvekan en negativ inverkan på vattenmiljön genom bl. a. kväveläckage. Men det är att göra det alltför lätt för sig att skylla på jordbruket. Många andra faktorer spelar också in, såsom utsläpp från industrier och reningsverk. Dessutom spelar klimatologiska och meteorologiska faktorer in. Detta vet man dock ganska litet om, och framför allt sambanden mellan olika faktorer behöver studeras ytterligare.

Behovet av en ökad svensk havsmiljöforskning är stort, och en prioritering av forskningsinsatser på detta område är nödvändig.

Hemställan

Med anledning av det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående svenskt initiativ för bildande av en Nordsjökommission,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående de norska utsläppen i svensk-norska vattenområden,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående prioritering av havsmiljöforskning.

Stockholm i januari 1986

Elving Andersson (c)

Kjell A. Mattsson (c)